

MÆTTEDE FEDTSYRER'S ERNÆRINGSMÆSSIGE INTERESSE:

OPRINDELSE, OMSÆTNING OG BIOLOGISKE FUNKTIONER

Pr. Philippe LEGRAND

**Laboratoire de Biochimie et Nutrition Humaine
ENSA - INRA, Rennes**

Copenhagen, September 09

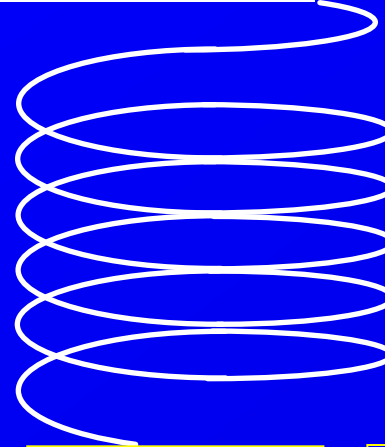
MÆTTEDE FEDTSYRER

- **vi producerer dem**
- vi spiser dem
- vigtige funktioner
- problemer
- mejeriprodukter

Vi danner dem :
(menneske, dyr, plante...)

Sukker, stivelse, Alkohol.....

syntese

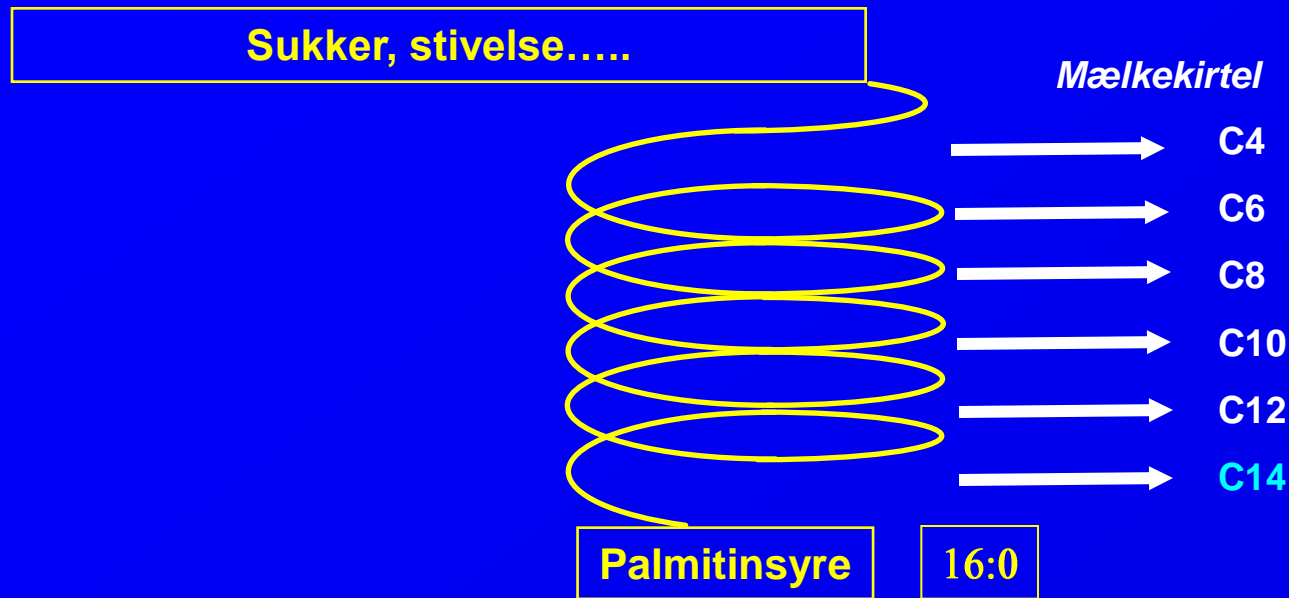
Palmitinsyre 16:0

forlængelse

Stearinsyre 18:0

Mælkekirtlen danner kort- og mellemlangkædede mættede fedtsyrer

MÆTTEDE FEDTSYRER

- vi producerer dem
- **vi spiser dem**
- vigtige funktioner
- problemer
- mejeriprodukter

Forbrug i Frankrig

	Mænd	Kvinder	Total
Lipider (g/dag)	103,0	81,6	91,8
Lipider (%Energi)	38,8	39,8	39,3
Mættede fedtsyrer (%En)	15,8	15,9	15,9

AET : Apport énergétique total

Source: INCA 2

MÆTTEDE FEDTSYRER

- vi producerer dem
- vi spiser dem
- **vigtige funktioner**
- problemer
- mejeriprodukter

Mættede fedtsyrefunktioner

(ud over energisk funktion)

C4 butyric

C6 caproic

C8 caprylic

C10 capric

C12 lauric

C14 myristic

C16 palmitic

C18 stearic

C20 arachidic

C22 behenic

C24 lignoceric

- hæmning af hastig tumor formering *in vivo* og *in vitro*

- Induktion af apoptose

- Tyktarm og glatte muskelceller

- vægtreduktion

- mindre fedtaflejring (- 23% fedtvæv)

- C8 ↓ VLDL adskillelse (hæmning af apo B syntese)

- kolesterolsænkende effekt (C8, C10)

- Antiviral rolle

- Specifik acylering af proteiner

- Accumulation (exogenous + endogenous acids)
Activation or conversion from C18:3 n-3 to EPA + DHA

- Low elongation of polyunsaturated fatty acids synthesis

- 1-7% of polyunsaturated fatty acids
Active desaturation to oleic acid
Component of sphingolipids

- « ikke specifik » acylering af nogle proteiner

- Nervestruktur (myelinisation)

Derfor er der .....

→ ingen grund til at betragte mættede fedtsyrer under ét mere,

- hvad angår struktur**
- hvad angår omsætning**
- hvad angår cellefunktioner**
- og hvad angår skadelig virkning?**

MÆTTEDE FEDTSYRER

- vi producerer dem
- vi spiser dem
- vigtige funktioner
- **problemer**
- mejeriprodukter

Myristinsyre Dosis-effektstudier

hamster

- ingen stigning i LDL kolesterol
- stigning i HDL kolesterol

(Loison et al., 2002 a et b)

menneske

- stigning i HDL kolesterol

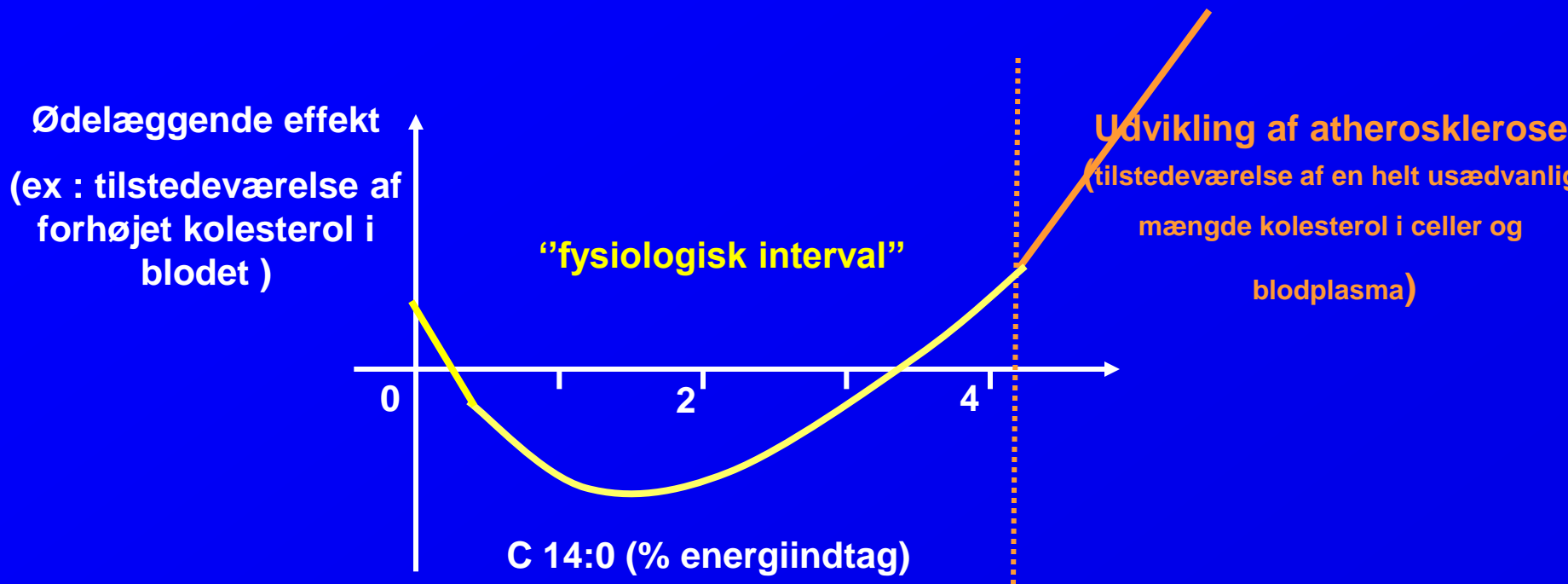
(Tholstrup et al., 1994, 2003)

Antyder fysiologisk interval

DOSISEFFEKT AF MYRISTINSYRE PÅ UDVIKLING AF ATHEROSKLEROSE

Eksempel på tilstedeværelse af forhøjet kolesterol i blodet hos hamster og menneske

Tholstrup et al., 1994; Loison et al., 2002 a et b; Tholstrup et al., 2003

- INGEN KOLESTEROLHÆVENDE EFFEKT I KORT – OG
MELLEMLANGKÆDEDE MÆTTEDE FEDTSYRER

Hu et al., 1999

- INGEN KOLESTEROLHÆVENDE EFFEKT I STEARINSYRE

Yu et al., 1995

- UDVIKLING AF ATHEROSKLEROSE MÆTTEDE FEDTSYRER
VED OVERSKUD AF : **C12, C14, C16,**

Kris-Etherton and Yu, 1997

EN MASSE ANDRE POSITIVE DATA PÅ MÆTTEDE FEDTSYRER I MENNESKER

- Koagulation og fibrinolyse,

Tholstrup et al., 2003, Am. J. Clin. Nutr.

- Atherosklerose

Mozzafarian et al., 2004, Am. J. Clin. Nutr

Tidsskrifter, artikler.....

- den diskuterede rolle af mættede og polyumættede fedtsyrer i hjertekarsygdomme

Ravnskov U., 1998

- Mættede fedtsyrer hindrer hjertepulsåresygdomme? Et amerikansk paradoks

Knopp H and Retzlaff B., 2004

- har forbindelsen mellem mættede fedtsyrer, serumkolesterol og hjertesygdomme været overeksponeret?

Parodi P., 2009

KONKLUSION - RESUME

- ingen grund til at se på mættede fedtsyrer som en enkelt gruppe længere, når det gælder struktur, omsætning, funktioner eller skadelige effekter.
- Behov for præcise epidemiologiske studier (forskellige mættede fedtsyrer, dosis-respons studier, kontrol..) i forbindelse med den skadelige effekt.
- Tiden er inde for opdaterede anbefalinger uden forældede udsagn om giftighed eller fjernelse (fra kosten)

MÆTTEDE FEDTSYRER

- vi producerer dem
- vi spiser dem
- vigtige funktioner
- problemer
- **mejeriprodukter**

- **Mejeriprodukter udgør 34% af de totale mættede fedtsyrer (Kun!) (Frankrig)**
- **Mættede fedtsyrer fra mejerikilder har en interessant sammensætning (13% kort- og mellemlangkædede)**
- **Mættede fedtsyrer med oprindelse fra planter har en ringe sammensætning (langkædede)**
- **Mættede fedtsyrer med oprindelse fra planter er mindre « synlige » og billigere**
- **Sundhedsproblemet angår overskuddet af C12,C14,C16**

KOMPARATIV SAMMENSÆTNING AF MÆTTEDE FEDTSYRER

	Mejeriprodukter	« plantefedt » (fra palme)
C4 butyric	13-15 %	
C6 caproic		
C8 caprylic		
C10 capric		
C12 lauric	3,5 %	
C14 myristic	10 %	
C16 palmitic	23-32 %	46-62 %.... *
C18 stéaric	13 %	6 %.... *

mættede fedtsyrer kvalitativ værdi	+++	---*
Indhold :	52-70%	52.....100%

* Worst if hydrogenation

KONKLUSION ANG. MEJERIKILDER TIL MÆTTEDE FEDTSYRER

**HVIS DET TOTALE MÆTTEDE FEDTSYREINDTAG SKAL REDUCERES ELLER MERE
SERIØST, HVIS DE MÆTTEDE FEDTSYRER SOM UDVIKLER ATHEROSKLEROSE
(når overskud) SKAL REDUCERES**

SÅ :

- 1) OVERVEJ MÆTTEDE FEDTSYRER'S OPRINDELSE FRA
MEJERIPRODUKTER ELLER VEGETABILSKE PRODUKTER**
- 2) MEJERIPRODUKTER ER IKKE ET GODT INDSATSOMRÅDE KVALITATIVT**
- 3) MEJERIPRODUKTER ER IKKE DET ENESTE INDSATSOMRÅDE
KVANTITATIVT**

Tak